

Associationsrätt

Sammanfattning

Utskottet föreslår fyra tillkännagivanden till regeringen med anledning av motionsyrkanden som rör könsfördelningen i bolagsstyrelser, sänkt krav på aktiekapital och revision.

- Regeringen bör verka för att det även fortsättningsvis ska vara en fråga för ett aktiebolags ägare att bestämma könsfördelningen i styrelsen.
- Regeringen bör inom EU verka för nationellt självbestämmande i fråga om könsfördelningen i svenska börsbolags styrelser.
- Regeringen bör återkomma till riksdagen med lagförslag som innebär att kravet på aktiekapital i privata aktiebolag sänks till 25 000 kr.
- Regeringen bör ta initiativ till att överväga om fler företag kan undantas från revisionsplikten.

Utskottet föreslår att riksdagen avslår övriga motionsyrkanden som gäller bl.a. personligt betalningsansvar för styrelseledamöter i aktiebolag, förenklingar för små bolag och redovisning.

I betänkandet finns nio reservationer (S, M, MP, C, V).

I fyra reservationer (S, MP, V) föreslås att riksdagen inte ska göra något tillkännagivande till regeringen.

Behandlade förslag

Ett fyrtilotal yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2015/16 och 2016/17.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	6
Utskottets överväganden	7
Könsfördelning i bolagsstyrelser m.m.	7
EU-förslag om könsfördelning i bolagsstyrelser	8
Åtgärder för att främja kvinnors inflytande i näringslivet	9
Redovisning av könsfördelning inom företagets ledning	10
Personligt betalningsansvar för styrelseledamöter i aktiebolag	11
Sänkt krav på aktiekapital	12
Avskaffande av kravet på bolagsstämma	13
Mindre administration i små företag	14
Översyn av redovisningsregler	16
Redovisning av vad företag har betalat i skatt och sociala avgifter	17
Åtgärder mot oseriösa näringsidkare	18
Revision.....	19
Statliga revisorer.....	20
Lagstiftning om franchising	20
Reservationer	22
1. Könsfördelning i bolagsstyrelser m.m., punkt 1 (S, MP, V).....	22
2. EU-förslag om könsfördelning i bolagsstyrelser, punkt 2 (S, MP, V).....	22
3. Åtgärder för att främja kvinnors inflytande i näringslivet, punkt 3 (C)	23
4. Sänkt krav på aktiekapital, punkt 6 (S, MP, V)	24
5. Avskaffande av kravet på bolagsstämma, punkt 7 (M)	25
6. Mindre administration i små företag, punkt 8 (M).....	25
7. Mindre administration i små företag, punkt 8 (C)	26
8. Åtgärder mot oseriösa näringsidkare, punkt 11 (C).....	27
9. Revision, punkt 12 (S, MP, V)	28
Särskilda yttranden	29
1. EU-förslag om könsfördelning i bolagsstyrelser, punkt 2 (S, MP).....	29
2. EU-förslag om könsfördelning i bolagsstyrelser, punkt 2 (V)	29
3. Åtgärder för att främja kvinnors inflytande i näringslivet, punkt 3 (S, MP, V)	30
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag	31
Motioner från allmänna motionstiden 2015/16	31
Motioner från allmänna motionstiden 2016/17	33

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. **Könsfördelning i bolagsstyrelser m.m.**

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om att regeringen bör verka för att det även fortsättningsvis ska vara en fråga för ett aktiebolags ägare att bestämma könsfördelningen i styrelsen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2015/16:775 av Maria Malmer Stenergard och Annicka Engblom (båda M),

2015/16:2701 av Ewa Thalén Finné m.fl. (M) yrkande 8,

2016/17:1109 av Maria Malmer Stenergard och Annicka Engblom (båda M),

2016/17:1874 av Sofia Arkelsten (M) yrkandena 1–3,

2016/17:2119 av Betty Malmberg (M) yrkande 2,

2016/17:2879 av Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M) yrkande 5,

2016/17:3144 av Ewa Thalén Finné m.fl. (M) yrkande 3 och

2016/17:3473 av Robert Hannah m.fl. (L).

Reservation 1 (S, MP, V)

2. **EU-förslag om könsfördelning i bolagsstyrelser**

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om att regeringen inom EU bör verka för nationellt självbestämmande i fråga om könsfördelningen i svenska börsbolags styrelser och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2015/16:1949 av Caroline Szyber m.fl. (KD, M, C, FP).

Reservation 2 (S, MP, V)

3. **Åtgärder för att främja kvinnors inflytande i näringslivet**

Riksdagen avslår motionerna

2015/16:1380 av Rickard Nordin och Ola Johansson (båda C) yrkande 5,

2016/17:3037 av Annika Qarllsson m.fl. (C) yrkande 8 och

2016/17:3057 av Ola Johansson och Rickard Nordin (båda C) yrkande 5.

Reservation 3 (C)

4. **Redovisning av könsfördelning inom företagets ledning**

Riksdagen avslår motion

2015/16:1994 av Désirée Pethrus m.fl. (KD) yrkande 4.

5. Personligt betalningsansvar för styrelseledamöter i aktiebolag

Riksdagen avslår motion

2015/16:588 av Emanuel Öz (S).

6. Sänkt krav på aktiekapital

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om att regeringen bör återkomma till riksdagen med lagförslag som innebär att kravet på aktiekapital i privata aktiebolag sänks från 50 000 kr till 25 000 kr och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2015/16:1189 av Lars Hjalmered m.fl. (M, C, FP, KD) yrkande 3,

2015/16:1948 av Caroline Szyber m.fl. (KD, M, C, FP),

2015/16:2455 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 3,

2015/16:2701 av Ewa Thalén Finné m.fl. (M) yrkande 6,

2015/16:3207 av Penilla Gunther m.fl. (KD) yrkande 4,

2016/17:2877 av Caroline Szyber m.fl. (KD, M, C, L),

2016/17:3123 av Lars Hjalmered m.fl. (M, C, L, KD) yrkande 3,

2016/17:3128 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 3,

2016/17:3144 av Ewa Thalén Finné m.fl. (M) yrkande 2 och

2016/17:3392 av Penilla Gunther m.fl. (KD) yrkande 8.

Reservation 4 (S, MP, V)

7. Avskaffande av kravet på bolagsstämma

Riksdagen avslår motion

2015/16:2701 av Ewa Thalén Finné m.fl. (M) yrkande 4.

Reservation 5 (M)

8. Mindre administration i små företag

Riksdagen avslår motionerna

2015/16:2455 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 5,

2015/16:2701 av Ewa Thalén Finné m.fl. (M) yrkande 3,

2016/17:2970 av Helena Lindahl m.fl. (C) yrkande 8 och

2016/17:3085 av Cecilia Widegren (M) yrkandena 1 och 2.

Reservation 6 (M)

Reservation 7 (C)

9. Översyn av redovisningsregler

Riksdagen avslår motion

2016/17:1841 av Elisabeth Svantesson (M).

10. Redovisning av vad företag har betalat i skatt och sociala avgifter

Riksdagen avslår motion

2015/16:790 av Said Abdu (FP) yrkande 2.

11. Åtgärder mot oseriösa näringsidkare

Riksdagen avslår motionerna

2016/17:629 av Mathias Tegnér (S) och

2016/17:865 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 33.

Reservation 8 (C)

12. Revision

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om att regeringen bör ta initiativ till att överväga om fler företag kan undantas från revisionsplikten och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2015/16:2247 av Per Åsling m.fl. (C, M, FP, KD) och

2016/17:3380 av Per Åsling m.fl. (C, M, L, KD).

Reservation 9 (S, MP, V)

13. Statliga revisorer

Riksdagen avslår motion

2015/16:2458 av Kristina Yngwe (C) yrkande 4.

14. Lagstiftning om franchising

Riksdagen avslår motion

2015/16:1383 av Börje Vestlund (S).

Stockholm den 12 januari 2017

På civilutskottets vägnar

Tuve Skånberg

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Tuve Skånberg (KD), Johan Löfstrand (S), Ewa Thalén Finné (M), Hillevi Larsson (S), Lars Eriksson (S), Roger Hedlund (SD), Carl-Oskar Bohlin (M), Ola Johansson (C), Emma Hult (MP), Thomas Finnborg (M), Mikael Eskilandersson (SD), Robert Hannah (L), Johanna Haraldsson (S), Shadiye Heydari (S), Mats Green (M), Lotta Johnsson Fornarve (V) och Faradj Koliev (S).

Redogörelse för ärendet

I betänkandet behandlar utskottet 40 motionsyrkanden i olika associationsrättsliga frågor från allmänna motionstiden 2015/16 och 2016/17. Motionsyrkandena gäller bl.a. frågor om könsfördelningen i bolagsstyrelser, sänkt krav på aktiekapital, personligt betalningsansvar för styrelseledamöter i aktiebolag, förenklingar för små bolag, revision och redovisning.

Utskottet behandlar de olika frågor som aktualiseras i motionerna under skilda rubriker.

Motionsyrkandena finns i bilagan.

Utskottets överväganden

Könsfördelning i bolagsstyrelser m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om att regeringen bör verka för att det även fortsättningsvis ska vara en fråga för ett aktiebolags ägare att bestämma könsfördelningen i styrelsen och tillkännager detta för regeringen.

Jämför reservation 1 (S, MP, V).

Motionerna

I kommittémotion 2015/16:2701 yrkande 8 av Ewa Thalén Finné m.fl. (M) föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör verka för att det även fortsättningsvis ska vara en fråga för ett aktiebolags ägare att bestämma könsfördelningen i styrelsen.

Liknande förslag läggs fram i kommittémotionerna 2016/17:3144 yrkande 3 av Ewa Thalén Finné m.fl. (M) och 2016/17:3473 av Robert Hannah m.fl. (L) och motionerna 2015/16:775 och 2016/17:1109 av Maria Malmer Stenergard och Annicka Engblom (båda M), 2016/17:1874 yrkandena 1–3 av Sofia Arkelsten (M), 2016/17:2119 yrkande 2 av Betty Malmberg (M) och 2016/17:2879 yrkande 5 av Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M).

Bakgrund

I aktiebolagslagen (2005:551) finns bestämmelser om ett bolags ledning. Ett aktiebolag ska ha en styrelse med minst tre ledamöter. I ett privat bolag får dock styrelsen bestå av en eller två ledamöter, om det finns minst en suppleant. Aktiebolagslagen innehåller inte några bestämmelser om hur styrelsemedlemmar ska nomineras för val. Den innehåller inte heller bestämmelser om nomineringskommittéer eller valberedningar. Formerna för beredning av styrelseval varierar starkt mellan olika bolag.

Frågor om hur styrelsen tillsätts i vissa börsbolag behandlas i Svensk kod för bolagsstyrning, som är en form av självreglering. Kollegiet för svensk bolagsstyrning ansvarar för koden. Alla svenska noterade aktiebolag tillämpar koden. När det gäller styrelsernas sammansättning anges i koden att styrelsen ska ha en ändamålsenlig sammansättning med hänsyn till bolagets verksamhet, utvecklingskede och förhållandena i övrigt och att den ska präglas av mångsidighet och bredd när det gäller ledamöternas kompetens, erfarenhet och bakgrund. En jämn könsfördelning i styrelsen ska eftersträvas.

Pågående arbete

Regeringen har remitterat promemorian Jämn könsfördelning i bolagsstyrelser (Ds 2016:32). Tiden för att svara på remissen gick ut den 25 november 2016. I promemorian föreslås en ändring av aktiebolagslagen som innebär att minst 40 procent av styrelseledamöterna i noterade bolag och helägda statliga bolag ska vara av vardera kön. Ett bolag som inte har en jämn könsfördelning ska betala en sanktionsavgift. Avgiften föreslås variera mellan 250 000 kr och 5 000 000 kr per år, beroende på bolagets storlek. Avsikten är att lagändringen ska påskynda en positiv förändring av könsfördelningen både i fråga om styrelsen och andra ledande befattningar i näringslivet. Långsiktigt är regeringens målsättning en helt jämn könsfördelning.

Utskottets ställningstagande

Motioner om könsfördelningen i bolagsstyrelser har tidigare behandlats av utskottet i betänkande 2013/14:CU8. Utskottet uttalade då att det är viktigt att könsfördelningen blir avsevärt jämnare än i dag när det gäller deltagandet i ekonomiskt beslutsfattande. Den rådande könsfördelningen i börsbolagens styrelser är inte tillfredsställande. Utskottet anförde dock att det är ägarnas ansvar att se till att styrelsen präglas av mångfald och att den samlade kompetens som finns bland både kvinnor och män tas till vara. En jämnare könsfördelning borde därför enligt utskottet främjas med andra medel än med tvingande lagstiftning. Utskottet står fortfarande bakom dessa överväganden. Mot den här bakgrunden anser utskottet att regeringen bör verka för att det även fortsättningsvis ska vara en fråga för ett aktiebolags ägare att bestämma könsfördelningen i styrelsen.

Riksdagen bör ställa sig bakom det som utskottet anför och tillkänna detta för regeringen.

EU-förslag om könsfördelning i bolagsstyrelser

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om att regeringen inom EU bör verka för nationellt självbestämmande i fråga om könsfördelningen i svenska börsbolags styrelser och tillkännager detta för regeringen.

Jämför reservation 2 (S, MP, V) och särskilda yttrandena 1 (S, MP) och 2 (V).

Motionen

I kommittémotion 2015/16:1949 begär Caroline Szyber m.fl. (KD, M, C, L) ett tillkännagivande om att regeringen inom EU bör verka för nationellt självbestämmande i fråga om könskvotering i svenska börsbolags styrelser.

Pågående arbete

EU-kommissionen har lagt fram ett förslag till direktiv om kvotering i bolagsstyrelser. Det föreslås att i bolag där mindre än 40 procent av styrelseledamöterna tillhör det underrepresenterade könet ska företräde ges till sökande av det underrepresenterade könet om flera kandidater har lika meriter. Direktivet föreslås omfatta bolag med minst 250 anställda och en årsomsättning om minst 50 miljoner euro eller en balansomslutning om minst 43 miljoner euro. Varje medlemsstat föreslås därutöver ges möjlighet att undanta sådana bolag där mindre än 10 procent av personalstyrkan tillhör det underrepresenterade könet. Enligt förslaget ska medlemsstaterna införa sanktioner för överträdelser. Riksdagen har bedömt att förslaget strider mot subsidiaritetsprincipen. Sverige har därför i förhandlingarna intagit ståndpunkten att direktivet inte bör antas, eftersom ett fortsatt arbete på nationell nivå är mer effektivt och mindre ingripande. För närvarande förs dock inga förhandlingar på EU-nivå eftersom det finns en s.k. blockerande minoritet mot förslaget.

Utskottets ställningstagande

De regler som ska gälla för hur ägarna utser styrelseledamöter bör förbli en sak för varje medlemsstat att bestämma. Arbetet för att stärka jämställdheten inom näringslivet bör ske nationellt. I Sverige har de börsnoterade bolagen exempelvis inom ramen för självreglering antagit regler för att eftersträva en jämn könsfördelning. De åtgärder som eventuellt kan komma i fråga måste kunna anpassas till de rådande förhållandena i respektive medlemsstat med hänsyn till ägarstruktur, bolagsstyrning och annat jämställdhetsarbete. Åtgärder för en jämnare könsfördelning i bolagsstyrelser bör inte vidtas på EU-nivå eftersom målet att skapa ett jämställt beslutsfattande i ekonomiska frågor bättre kan uppnås genom nationella åtgärder. Utskottet anser därför att regeringen bör verka för att det på EU-nivå inte införs bestämmelser om kvotering i bolagsstyrelser.

Riksdagen bör ställa sig bakom det som utskottet anför och tillkännage detta för regeringen.

Åtgärder för att främja kvinnors inflytande i näringslivet

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om åtgärder för att främja kvinnors inflytande i näringslivet. Utskottet hänvisar till det arbete som bedrivs på området.

Jämför reservation 3 (C) och särskilt yttrande 3 (S, MP, V).

Motionerna

I kommittémotion 2016/17:3037 yrkande 8 av Annika Qarllsson m.fl. (C) begärs ett tillkännagivande om att regeringen ska arbeta för fler kvinnor i bl.a. ledningsgrupper och som chefer och tillkännager detta för regeringen.

I motionerna 2015/16:1380 yrkande 5 och 2016/17:3057 yrkande 5 av Rickard Nordin och Ola Johansson (båda C) begärs att kvinnors inflytande i exempelvis företagsledningar ska ökas genom s.k. jämställdhetsbudgetering.

Utskottets ställningstagande

Enligt utskottet är det viktigt att öka kvinnors inflytande i näringslivet. Sedan många år tillbaka bedrivs ett aktivt arbete på detta område. Det behövs därför inte något tillkännagivande till regeringen i frågan, varför motionen bör avslås.

Redovisning av könsfördelning inom företagets ledning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om att könsfördelningen inom företagets ledning ska redovisas i årsredovisningen. Utskottet hänvisar till gällande ordning.

Motionerna

I kommittémotion 2015/16:1994 yrkande 4 begär Désirée Pethrus m.fl. (KD) ett tillkännagivande om att årsredovisningslagen ska ändras så att könsfördelningen bland bolagens chefer inkluderas i årsredovisningen.

Gällande rätt

Genom lagändringar 2004 gjordes ändringar i årsredovisningslagen (1995:1554) som innebär att företagen i sina årsredovisningar ska ange könsfördelningen inom företagets ledning (prop. 2002/03:56, bet. 2002/03:LU7, rskr. 2002/03:221). Redovisningskravet omfattar företagets styrelseledamöter, verkställande direktör och andra personer i företagets ledning. Personer som ingår i ledningsgrupper eller liknande organ och chefer som är direkt underställda den verkställande direktören omfattas. Från kravet undantas företag med högst tio anställda.

Utskottets ställningstagande

Delegationen för jämställdhet i arbetslivet föreslog i sitt slutbetänkande Hela lönen, hela tiden – Utmaningar för ett jämställt arbetsliv (SOU 2015:50) s. 275 att kravet på upplysning om könsfördelningen skulle utvidgas till att även gälla

andra chefer. Betänkandet avskrevs genom budgetpropositionen för 2017 (prop. 2016/17:1) utan att det lett till något förslag i det här avseendet. Mot bakgrund av att det finns lagstiftning om att könsfördelningen i företagets ledning ska anges, och då frågan om att utvidga dessa bestämmelser nyligen utretts, bör riksdagen nu inte ta något initiativ på området. Motionsyrkandet bör därför avslås.

Personligt betalningsansvar för styrelseledamöter i aktiebolag

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om personligt betalningsansvar för styrelseledamöter i aktiebolag.

Motionen

I motion 2015/16:588 av Emanuel Öz (S) föreslås ett tillkännagivande om att styrelseledamöterna i aktiebolag måste ges ett personligt betalningsansvar när ett aktiebolag ingår avtalsförpliktelser trots att bolaget är underkapitaliserat i förhållande till den verksamhet som bolaget bedriver, eller bolaget ingår avtalsförpliktelser som aktiebolaget inte har för avsikt att följa.

Gällande rätt

Om styrelsen misstänker att kapitalbrist föreligger i bolaget kan ledamöterna, enligt 25 kap. 18 § aktiebolagslagen (2005:551), bli personligt betalningsansvariga för bolagets förpliktelser om de inte vidtar åtgärder. Ansvar är inte beroende av att någon skada kan härledas till försummelsen och är därför strängare än det skadeståndsansvar som styrelseledamöterna också har. Bestämmelserna har till syfte att tvinga styrelsen att bevaka förändringar i bolagets eget kapital och ingripa när kapitalbristen blir kritisk.

Ett aktiebolag som ingår ett avtal utan att det finns avsikt att fullfölja det kan enligt allmänna skadeståndsregler bli skadeståndsskyldigt mot avtalsparten. Om det är en styrelseledamot som har orsakat skadan kan bolaget i sin tur, enligt 29 kap. 1 § aktiebolagslagen, rikta skadeståndsanspråk mot ledamoten om han eller hon uppsåtligt eller av oaktsamhet har orsakat skadan vid fullgörandet av sitt uppdrag.

Utskottets ställningstagande

Liknande motionsyrkanden har tidigare behandlats av utskottet (betänkande 2014/15:CU8). Utskottet hänvisade då till att en styrelseledamot som försummar sina förpliktelser enligt vad som redogjorts för ovan drabbas av ett personligt betalningsansvar för bolagets förpliktelser. Utskottet ansåg därför

att det inte fanns skäl att föreslå något initiativ från riksdagens sida och avstyrkte yrkandet. Riksdagen följde utskottet. Det som anförs i motionen ger inte utskottet anledning att nu göra en annan bedömning. Yrkandet bör således avslås.

Sänkt krav på aktiekapital

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om att regeringen bör återkomma till riksdagen med lagförslag som innebär att kravet på aktiekapital i privata aktieföretag sänks från 50 000 kr till 25 000 kr och tillkännager detta för regeringen.

Jämför reservation 4 (S, MP, V).

Motionerna

I kommittémotion 2015/16:1189 yrkande 3 begär Lars Hjärmered m.fl. (M, C, L, KD) ett tillkännagivande om att kravet på aktiekapital ska sänkas från 50 000 kr till 25 000 kr.

Samma förslag läggs fram i kommittémotionerna 2015/16:1948 av Caroline Szyber m.fl. (KD, M, C, L), 2015/16:2455 yrkande 3 av Lars Hjärmered m.fl. (M), 2015/16:2701 yrkande 6 av Ewa Thalén Finné m.fl. (M), 2015/16:3207 yrkande 4 av Penilla Gunther m.fl. (KD), 2016/17:3123 yrkande 3 av Lars Hjärmered m.fl. (M, C, L, KD), 2016/17:3128 yrkande 3 av Lars Hjärmered m.fl. (M), 2016/17:3144 yrkande 2 av Ewa Thalén Finné m.fl. (M), 2016/17:3392 yrkande 8 av Penilla Gunther m.fl. (KD) och motion 2016/17:2877 av Caroline Szyber m.fl. (KD, M, C, L).

Gällande rätt

Sedan den 1 april 2010 gäller enligt 1 kap. 5 § aktieföretagslagen (2005:551) att aktiekapitalet i privata aktieföretag ska uppgå till minst 50 000 kr (prop. 2009/10:61, bet. 2009/10:CU12, rskr. 2009/10:188). Före lagändringen skulle aktiekapitalet uppgå till minst 100 000 kr.

Pågående arbete

Inom EU bereds Europaparlamentets och rådets förslag till direktiv om privata enmansbolag med begränsat ansvar (s.k. SUP-bolag). Bolagsformen föreslås följa samma regler i hela EU. Ett SUP-bolag ska ha en enda andel som enligt huvudregeln innehas av en och samma person. Aktiekapitalet ska vara minst en euro eller minst en enhet av den nationella valutan i de medlemsstater som inte har infört euron. Rådet har enats om en allmän inriktning, men förhandlingar med Europaparlamentet har inte påbörjats.

Utskottets ställningstagande

Utskottet välkomnar eventuell lagstiftning från EU som kan underlätta för den som vill starta företag. Reformen för att underlätta för fler att starta företag och förverkliga sina idéer bör dock genomföras även på nationell nivå. För att uppnå detta anser utskottet att det är rimligt att som ett första steg sänka kravet på aktiekapital i privata aktieföretag till 25 000 kr. Regeringen bör utarbeta nödvändiga lagförslag och återkomma till riksdagen.

Riksdagen bör ställa sig bakom det som utskottet anför och tillkännage detta för regeringen.

Avskaffande av kravet på bolagsstämma

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om att kravet på bolagsstämma ska avskaffas.

Jämför reservation 5 (M).

Motionen

I kommittémotion 2015/16:2701 yrkande 4 begär Ewa Thalén Finné m.fl. (M) ett tillkännagivande om att det inte ska vara obligatoriskt att hålla bolagsstämma i små aktieföretag.

Bakgrund

Aktieägarnas rätt att besluta i bolagets angelägenheter utövas vid en bolagsstämma. Den regleras i 7 kap. aktieföretagslagen (2005:551). Bolagsstämman är bolagets högsta beslutande organ och kan besluta i frågor som rör bolaget. Ordinarie stämma ska hållas minst en gång om året. Då ska årsredovisningen och revisionsberättelsen läggas fram.

I utredningsbetänkandet Förenklingar i aktieföretagslagen m.m. (SOU 2009:34) utredes möjliga förenklingar för aktieföretagen. När det gäller kravet på bolagsstämma för de mindre aktieföretagen pekade utredningen på möjligheten att hålla en s.k. skrivbordsstämma, vilket i korthet innebär att bolagsstämmebeslut fattas utan att aktieägarna är närvarande vid ett sammanträde och att ett stämmoprotokoll i stället cirkuleras mellan aktieägarna. Utredningen framhöll att skrivbordsstämma är det vanliga i det stora flertalet mindre bolag, särskilt sådana med endast en aktieägare.

Förslagen i betänkandet har i huvudsak behandlats genom proposition 2013/14:86 Förenklingar i aktieföretagslagen. Propositionen innehöll inga förslag till ändringar när det gäller kravet på bolagsstämma.

Utskottets ställningstagande

Motsvarande motionsyrkande har tidigare behandlats av utskottet, senast i betänkande 2013/14:CU8 då det avstyrktes. Mot bakgrund av möjligheten att hålla skrivbordsstämma är det svårt att hitta en ordning som i praktiken skulle innebära en förenkling för de minsta privata aktiebolagen. Detta gäller även i enmansbolagen där beslut formaliseras genom bolagsstämmoprotokollet. Det är därför utskottets bedömning att det inte finns skäl att föreslå något initiativ från riksdagen. Riksdagen bör därför avslå yrkandet.

Mindre administration i små företag

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden bl.a. om att små aktiebolag ska undantas från viss administration. Utskottet hänvisar till pågående arbete.

Jämför reservationerna 6 (M) och 7 (C).

Motionerna

I kommittémotion 2015/16:2455 yrkande 5 begär Lars Hjalmered m.fl. (M) ett tillkännagivande om att små aktiebolag, s.k. mikroaktiebolag, bör undantas från viss administration för att i stället kunna fokusera mer på att driva och utveckla sina verksamheter.

Samma och liknande förslag läggs fram i kommittémotion 2015/16:2701 yrkande 3 av Ewa Thalén Finné m.fl. (M) och motion 2016/17:3085 yrkandena 1 och 2 av Cecilia Widegren (M).

I kommittémotion 2016/17:2970 yrkande 8 begär Helena Lindahl m.fl. (C) ett tillkännagivande om att det ska införas en ny företagsform, s.k. ingångsföretag, för små företag.

Bakgrund

I SOU 2009:34 Förenklingar i aktiebolagslagen m.m. utreddes frågan om det finns behov av en ytterligare företagsform för näringsverksamhet i liten skala. Utredaren ansåg att det inte fanns ett sådant behov. I och för sig skulle en ny associationsform som är anpassad för näringsverksamhet i mindre skala vara ett sätt att förenkla företaget. Det fanns dock enligt utredaren ett antal omständigheter som talade mot att gå vidare i arbetet med en sådan ny associationsform. Exempelvis ansågs det svårt att se vad som kunde uppnås genom en ny företagsform som inte kan uppnås genom förenklingar i det befintliga regelverket.

Genomförda förenklingar

Företag finns i stor utsträckning registrerade i olika myndighetsregister, främst hos Bolagsverket. Registreringsanmälningar och ansökningar till dessa myndigheter har tidigare enbart kunnat göras skriftligen i pappersform. År 2002 infördes en möjlighet för enskilda näringsidkare att göra registreringsanmälningar på elektronisk väg. Den 1 juli 2006 blev det möjligt för aktiebolag att ge in registreringsanmälningar, olika slag av ansökningar och redovisningshandlingar till Bolagsverket på elektronisk väg. Samtidigt blev det möjligt att upprätta och underteckna ett aktiebolags redovisningshandlingar elektroniskt genom en avancerad elektronisk signatur. Den 1 mars 2008 fick vissa finansiella företag samma möjligheter som aktiebolag till elektronisk ingivning m.m. Det blev också möjligt för ekonomiska föreningar, handelsbolag och stiftelser att ge in registreringsanmälningar, ansökningar och årsredovisningshandlingar till respektive registreringsmyndighet på elektronisk väg.

Under 2014 antog riksdagen vissa lagändringar som innebär förenklingar för aktiebolagen (prop. 2013/14:86, bet. 2013/14:CU26, rskr. 2013/14:293). Lagändringarna, som trädde i kraft den 1 augusti 2014, innebär bl.a. att kraven på att styrelsen i ett privat aktiebolag ska fastställa en skriftlig arbetsordning och skriftliga instruktioner har tagits bort. Förfarandet för att minska aktiekapitalet har förenklats, och möjligheterna att teckna nya aktier genom betalning har utvidgats. Överprövningen av Bolagsverkets beslut om dispens från bl.a. bosättningskrav för styrelseledamöter m.fl. har flyttats från regeringen till allmän förvaltningsdomstol. Bosättningskraven för bl.a. stiftare har tagits bort. Förenklingar har införts för frågor om riktade emissioner, om aktiebrev och aktieägarregister samt om förvaltningsrevision och ansvarsfrihet.

Pågående arbete

Inom EU bereds för närvarande Europaparlamentets och rådets förslag till direktiv om privata enmansbolag med begränsat ansvar (s.k. SUP-bolag). Målet med direktivet är att underlätta för bl.a. små företagare. Ett SUP-bolag ska ha en enda andel som enligt huvudregeln innehas av en och samma person. Rådet har enats om en allmän inriktning, men förhandlingar med Europaparlamentet har inte påbörjats.

I budgetpropositionen för 2016 anges att förenklingsarbetet för perioden fram till 2018 inriktas mot områdena bättre service och mer ändamålsenliga regler. Regeringen har gett Bolagsverket i uppdrag att införa en digital tjänst för inlämning av årsredovisningar. Vidare har Tillväxtverket och Bolagsverket fått i uppdrag att verka för att det vid utgången av 2017 ska finnas digitala tjänster för restaurangföretagare som gör det enklare att starta och driva verksamheten.

Utskottets ställningstagande

Frågan om att förenkla för företagen har tidigare behandlats av utskottet, se betänkande 2014/15:CU8. Utskottet konstaterade då att regeringen kontinuerligt bedriver ett arbete med att förenkla för företagen med utgångspunkt i deras vardag. Enligt utskottet fanns det därför inte anledning att föreslå någon åtgärd från riksdagens sida. Riksdagen följde utskottet. Utskottet kan konstatera att det fortfarande kontinuerligt, både nationellt och inom EU, pågår arbete som har till ändamål att förenkla för företagen, bl.a. när det gäller en ny företagsform. Utskottet står därför fast vid det tidigare ställningstagandet. Motionsyrkandena bör därför avslås.

Översyn av redovisningsregler

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om att redovisningsreglerna för avskrivning av fastigheter ska ses över.

Motionen

I motion 2016/17:1841 begär Elisabeth Svantesson (M) ett tillkännagivande om att redovisningsreglerna bör ses över för att minska avskrivningskostnaderna vid nybyggnation och på så sätt underlätta bostadsbyggande.

Gällande rätt

Av årsredovisningslagen (1995:1554) följer att årsredovisningen ska upprättas på ett överskådligt sätt och i enlighet med god redovisningssed. Att fastställa vad som är god redovisningssed innefattar en stor mängd ställningstaganden, som inte är lämpliga att ta in i årsredovisningslagen eller bokföringslagen. Bokföringsnämnden har därför fått huvudansvaret för att utveckla god redovisningssed.

Avskrivning är ett sätt att i bokföringen fördela kostnader över tid för en tillgång, exempelvis en byggnad, som kommer att nyttjas i flera år. Linjär avskrivning innebär att byggnaden skrivs av med lika stora belopp varje år under en bestämd tidsperiod. Progressiv avskrivning innebär i stället att beloppet som skrivs av är lägre i början och ökar med tiden. Avskrivningskostnaden blir därmed lägre i början för att sedan öka. Principen med progressiv avskrivning har använts brett sedan början av 1990-talet för både nyproduktion och vid ombildning till bostadsrätter. Under 2014 gjordes ändringar i Bokföringsnämndens allmänna råd som innebär att progressiv avskrivning i allmänhet inte längre är tillåten för byggnader. Bakgrunden är att en progressiv avskrivningsmetod enligt nämnden förutsätter att det går att visa att förbrukningen av de ekonomiska fördelarna av byggnaden ökar mot slutet av

nyttjandeperioden, och ett sådant förbrukningsmönster anses generellt inte gå att påvisa för byggnader.

Utskottets ställningstagande

Att Bokföringsnämnden har huvudansvaret för att utveckla god redovisnings- sed hindrar inte att riksdagen genom lagstiftning kommer med detaljerade bestämmelser om vilka principer som ska gälla i ett viss avseende, exempelvis avskrivning av byggnader. Utskottet anser dock inte att Bokföringsnämndens ställningstagande bör leda till något initiativ från riksdagens sida i det avse- ende som motionsyrkandet gäller. Motionsyrkandet bör därför avslås.

Redovisning av vad företag har betalat i skatt och sociala avgifter

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om att redovisningsreglerna bör ändras så att det framgår av årsredovisningen hur mycket pengar och hur många arbetstillfällen företaget har bidragit med under året.

Motionen

I motion 2015/16:790 yrkande 2 begär Said Abdu (L) ett tillkännagivande om att regeringen bör ge Bokföringsnämnden (BFN) i uppdrag att utreda hur nämndens redovisningsregler kan ändras så att det första som framgår av års- redovisningen är hur mycket pengar och hur många arbetstillfällen företaget har bidragit med under året.

Utskottets ställningstagande

Av 3 kap. 2 och 3 §§ årsredovisningslagen (1995:1554, förkortad ÅRL) följer att resultaträkningen i sammandrag ska redovisa företagets samtliga intäkter och kostnader under räkenskapsåret och att resultaträkningen ska upprättas enligt någon av de uppställningsformer som anges i bilagor till lagen. I bilag- orna anges skatt på årets resultat och övriga skatter som två poster som ska redovisas. Enligt 5 kap. 20 § ÅRL ska företaget i noter till årsredovisningen också redovisa medeltalet anställda under året. Mot den här bakgrunden bedömer utskottet att de regler som redan finns på området tillgodoser det som efterfrågas i motionen. Yrkandet bör därför avslås.

Åtgärder mot oseriösa näringsidkare

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om åtgärder mot oseriösa näringsidkare. Utskottet hänvisar till gällande ordning.

Jämför reservation 8 (C).

Motionerna

I partimotion 2016/17:865 yrkande 33 av Annie Lööf m.fl. (C) begärs ett tillkännagivande om snabbare näringsförbud och kriminalisering av företagsmålvakter. Ett liknande yrkande om ett tillkännagivande om en spärrfunktion hos Bolagsverket mot oseriösa näringsidkare framställs i motion 2016/17:629 av Mathias Tegnér (S).

Gällande rätt

En domstol kan besluta om näringsförbud för någon som har begått ekonomiska brott, åsidosatt sina skyldigheter och inte betalat skatt eller avgifter eller som har drivit företag som har försatts i konkurs. Ett tillfälligt näringsförbud kan meddelas fram till dess att det slutliga beslutet kan fattas. Näringsförbud innebär att företagaren inte längre får bedriva näringsverksamhet. Den som har näringsförbud får inte heller vara bolagsman i handelsbolag, ledamot i ett aktiebolags styrelse eller teckna firma i något bolag. Han eller hon får inte heller arbeta i någon närståendes verksamhet. Den som bryter mot ett näringsförbud kan dömas för överträdelse av näringsförbud. Personer med näringsförbud är spärrade i Bolagsverkets datasystem och förhindras på så sätt från att starta bolag eller vidta andra åtgärder som inte är tillåtna inom ramen för förbudet. Enligt aktiebolagslagen (2005:551) är det straffbart både att utse en styrelseledamot eller vd och att låta sig anlitas för ett sådant uppdrag utan avsikt att ta del i verksamheten. Det är således kriminaliserat både att anlita en företagsmålvakter och att ställa upp som en sådan (se 8 kap. 12 och 32 §§).

Utskottets ställningstagande

Utskottet bedömer att den befintliga lagstiftningen och Bolagsverkets åtgärder för att spärra personer med näringsförbud tillgodoser de krav som förs fram i motionerna. Det finns därför inte någon anledning för riksdagen att ta något initiativ med anledning av motionerna. Riksdagen bör därför avslå motionsyrkandena.

Revision

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om att regeringen bör ta initiativ till att överväga om fler företag kan undantas från revisionsplikten och tillkännager detta för regeringen.

Jämför reservation 9 (S, MP, V).

Motionerna

I kommittémotionerna 2016/17:3380 och 2015/16:2247 begär Per Åsling m.fl. (C, M, L, KD) ett tillkännagivande om att fler företag bör undantas från revisionsplikten.

Gällande rätt

Sedan 2010 har små företag möjlighet att välja om bolaget ska ha en revisor (prop. 2009/10:204, bet. 2009/10:CU28, rskr. 2009/10:386). Efter lagändringarna ska ett privat aktiebolag även fortsättningsvis ha minst en auktoriserad eller godkänd revisor om bolaget uppfyller fler än ett av följande tre kriterier: fler än tre anställda, mer än 1,5 miljoner kronor i balansomslutning och mer än 3 miljoner kronor i nettoomsättning. Utrymmet för att på nationell nivå undanta ytterligare bolag från revisionskravet styrs i grunden av EU-rätten (rådets direktiv 78/660/EEG). Reglerna innebär att företag som uppfyller fler än ett av följande tre kriterier måste vara revisionspliktiga enligt nationell rätt: fler än 50 anställda i genomsnitt, mer än 41,5 miljoner kronor i balansomslutning och mer än 83 miljoner kronor i nettoomsättning.

Utskottets ställningstagande

Enligt utskottet är det angeläget att minska de administrativa bördorna för företagen. Ett led i det arbetet var den ovan redovisade reformen som innebär att små företag sedan 2010 har möjlighet att välja om bolaget ska ha en revisor.

Lagstiftningen har nu varit i kraft i över sex år och enligt Skatteverket har reformen inte inneburit något betydande skattefusk. Mot denna bakgrund anser utskottet att det finns anledning att överväga om fler företag kan undantas från revisionsplikten. En ytterligare inskränkning av revisionsplikten måste naturligtvis ske med beaktande av andra viktiga intressen, t.ex. skyddet för en aktieägarminoritet. Det är en uppgift för regeringen att ta nödvändiga initiativ och i lämpligt sammanhang återkomma till riksdagen och redovisa resultatet av arbetet. Vad utskottet anför bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen. Ställningstagandet innebär ett bifall till motionerna.

Statliga revisorer

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om att samhället bör kunna erbjuda statliga revisorer i vissa fall.

Motionerna

I motion 2015/16:2458 yrkande 4 begär Kristina Yngwe (C) ett tillkännagivande om att statliga revisorer ska kunna tillhandahållas djuruppfödare som hotas av djurrättsaktivister.

Bakgrund

Revision innebär att företagets årsredovisning och bokföring samt ledningens förvaltning granskas av en eller flera revisorer. Revisionen ska utmynna i en årlig granskningsrapport, en revisionsberättelse. Syftet med revisionen är att tillgodose bl.a. ägarnas och borgenärernas intresse av att det finns en ändamålsenlig kontroll av att företagets verksamhet sköts på ett lagenligt och korrekt sätt samt att företagets ställning och resultat redovisas riktigt. Revisorer verkar i konkurrens med varandra på en privat marknad och kan därför välja att avböja ett uppdrag om det exempelvis finns en hotbild.

Utskottets ställningstagande

Ett motsvarande motionsyrkande om att staten ska kunna tillhandahålla revisorer har tidigare behandlats av utskottet i betänkande 2014/15:CU8. Utskottet avstyrkte yrkandet. Riksdagen följde utskottet. Utskottet gör ingen annan bedömning nu. Motionsyrkandet bör därför avslås.

Lagstiftning om franchising

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om att skyddet för franchise-tagare ska förstärkas.

Motionerna

I motion 2015/16:1383 begär Börje Vestlund (S) ett tillkännagivande om att skyddet för franchisetagare ska förstärkas.

Gällande rätt

Av lagen (2006:484) om franchisegivares informationsskyldighet följer att en franchisegivare i god tid innan ett franchiseavtal ingås ska lämna franchise-tagaren information om avtalets innebörd och övriga förhållanden som behövs med hänsyn till omständigheterna. Informationen ska vara klar och begriplig. Den ska innehålla en beskrivning av den verksamhet som franchisetagaren ska bedriva, uppgift om andra franchisetagare som franchisegivaren har träffat avtal med inom samma franchisesystem och omfattningen av deras verksamhet, uppgift om den ersättning som franchisetagaren ska betala till franchisegivaren och övriga ekonomiska villkor för franchiseverksamheten, uppgift om immateriella rättigheter som ska upplåtas till franchisetagaren, uppgift om de varor eller tjänster som franchisetagaren är skyldig att köpa eller hyra, uppgift om konkurrensförbud som ska gälla under eller efter den tid som franchiseavtalet gäller, uppgift om avtalstiden, villkoren för förändring, förlängning och uppsägning av franchiseavtalet samt de ekonomiska konsekvenserna av en uppsägning, och uppgift om hur en tvist med anledning av avtalet ska prövas och vad som ska gälla i fråga om kostnadsansvar för en sådan tvist.

Utskottets ställningstagande

Motsvarande motionsyrkande har avstyrkts av utskottet vid flera tillfällen tidigare, senast våren 2015 i betänkande 2014/15:CU8. Utskottet hänvisade då till att utskottet utgår från att regeringen löpande följer upp och utvärderar beslutad lagstiftning och vid behov återkommer till riksdagen, och att det därför inte fanns något behov av ett tillkännagivande till regeringen. Riksdagen följde utskottet. Utskottet gör ingen annan bedömning nu. Motionsyrkandet bör därför avslås.

Reservationer

1. **Könsfördelning i bolagsstyrelser m.m., punkt 1 (S, MP, V)**

av Johan Löfstrand (S), Hillevi Larsson (S), Lars Eriksson (S), Emma Hult (MP), Johanna Haraldsson (S), Shadiye Heydari (S), Lotta Johnsson Fornarve (V) och Faradj Koliev (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen avslår motionerna

2015/16:775 av Maria Malmer Stenergard och Annicka Engblom (båda M),

2015/16:2701 av Ewa Thalén Finné m.fl. (M) yrkande 8,

2016/17:1109 av Maria Malmer Stenergard och Annicka Engblom (båda M),

2016/17:1874 av Sofia Arkelsten (M) yrkandena 1–3,

2016/17:2119 av Betty Malmberg (M) yrkande 2,

2016/17:2879 av Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M) yrkande 5,

2016/17:3144 av Ewa Thalén Finné m.fl. (M) yrkande 3 och

2016/17:3473 av Robert Hannah m.fl. (L).

Ställningstagande

Ett viktigt mål för regeringens jämställdhetspolitik är att bryta mansdominansen på de ledande positionerna i det svenska näringslivet. Vi anser att det ligger i företagens intresse att ta vara på den kompetens som kvinnor har, eftersom ett jämställt beslutsfattande ger företagen en mångfald som kan öka deras konkurrenskraft. För att driva på utvecklingen har regeringen angett att minst 40 procent av börsbolagens styrelseledamöter ska vara av det underrepresenterade könet. Regeringen har uttalat att om målet inte nåddes senast våren 2016 skulle ett lagförslag läggas fram för att åstadkomma en jämnare könsfördelning. Regeringen har därför under hösten 2016 remitterat promemorian Jämn könsfördelning i bolagsstyrelser (Ds 2016:32). Promemorian innehåller lagförslag och är avsedd att ge underlag för en proposition till riksdagen. Vi anser att regeringen så snart det kan ske bör lägga fram förslag som förbättrar könsfördelningen i börsbolagens styrelser. Motionsyrkandena bör därför avslås.

2. **EU-förslag om könsfördelning i bolagsstyrelser, punkt 2 (S, MP, V)**

av Johan Löfstrand (S), Hillevi Larsson (S), Lars Eriksson (S), Emma Hult (MP), Johanna Haraldsson (S), Shadiye Heydari (S), Lotta Johnsson Fornarve (V) och Faradj Koliev (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen avslår motion

2015/16:1949 av Caroline Szyber m.fl. (KD, M, C, FP).

Ställningstagande

Att sträva efter en jämn fördelning av makt och inflytande mellan kvinnor och män är av stor betydelse. Jämställdhet är en fråga om mänskliga rättigheter, demokrati, rättvisa och att ta till vara alla människors kompetens i samhället. En bättre blandning av kvinnor och män i bolagsstyrelserna gynnar också företagen och tillväxten. Vi anser därför att motionsyrkandet bör avslås. I våra partiers särskilda yttranden utvecklar vi närmare skälen för detta.

3. Åtgärder för att främja kvinnors inflytande i näringslivet, punkt 3 (C)

av Ola Johansson (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2016/17:3037 av Annika Qarlstson m.fl. (C) yrkande 8 och

bifaller delvis motionerna

2015/16:1380 av Rickard Nordin och Ola Johansson (båda C) yrkande 5 och

2016/17:3057 av Ola Johansson och Rickard Nordin (båda C) yrkande 5.

Ställningstagande

När det gäller de statligt helägda bolagen jobbade alliansregeringen hårt och framgångsrikt för jämnare könsfördelning i styrelserna. I dag är andelen kvinnor i dessa styrelser 49 procent. Alliansregeringen visade tydligt att förändring är möjlig, och nu är det viktigt att även de privata bolagen tar sitt ansvar. Kvinnors möjlighet att starta och driva företag, exempelvis inom välfärdssektorn, måste öka och fler kvinnor ska genom ett jämställt samhälle ges möjlighet att anta höga positioner i näringslivet. När ledningsgrupper och styrelser blir mer jämställda förändras maktstrukturerna i näringslivet även utanför styrelserummen. Det är regeringens uppgift att ta nödvändiga initiativ för att stärka kvinnors inflytande i näringslivet och främja kvinnors företagande.

Det som anförts ovan bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

4. Sänkt krav på aktiekapital, punkt 6 (S, MP, V)

av Johan Löfstrand (S), Hillevi Larsson (S), Lars Eriksson (S), Emma Hult (MP), Johanna Haraldsson (S), Shadiye Heydari (S), Lotta Johnsson Fornarve (V) och Faradj Koliev (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen avslår motionerna

2015/16:1189 av Lars Hjalmered m.fl. (M, C, FP, KD) yrkande 3,
 2015/16:1948 av Caroline Szyber m.fl. (KD, M, C, FP),
 2015/16:2455 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 3,
 2015/16:2701 av Ewa Thalén Finné m.fl. (M) yrkande 6,
 2015/16:3207 av Penilla Gunther m.fl. (KD) yrkande 4,
 2016/17:2877 av Caroline Szyber m.fl. (KD, M, C, L),
 2016/17:3123 av Lars Hjalmered m.fl. (M, C, L, KD) yrkande 3,
 2016/17:3128 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 3,
 2016/17:3144 av Ewa Thalén Finné m.fl. (M) yrkande 2 och
 2016/17:3392 av Penilla Gunther m.fl. (KD) yrkande 8.

Ställningstagande

Motionsyrkanden om lägre krav på aktiekapital har behandlats av utskottet vid flera tillfällen tidigare, senast våren 2015 i betänkande 2014/15:CU8. Utskottet stod då fast vid sitt ställningstagande att aktiekapitalet fyller en funktion som en spärr mot ogenomtänkt och oseriöst företagande. Utskottet framhöll att det förhållandet att det krävs ett kapitaltillskott av den som vill starta ett aktiebolag i någon mån borgar för att företagaren har en genomtänkt och hållbar affärsidé, som han eller hon är beredd att satsa en del egna medel på för att förverkliga. Utskottet pekade på att benägenheten hos företagaren att ta alltför stora risker i verksamheten minskar om denne själv satsar ett kapital. Utskottet konstaterade också att ett kapitalkrav utgör ett visst hinder mot att aktiebolagsformen utnyttjas för oseriösa syften eller för att nå skattemässiga fördelar. Motionerna avstyrktes därför. Riksdagen följde utskottet.

Vi har inte någon annan uppfattning än den civilutskottet tidigare gett uttryck för. Att nu sänka kapitalkravet ytterligare riskerar att medföra att skyddet för borgenärer, minoritetsaktieägare och arbetstagare försvagas.

Som redovisats ovan bereds inom EU nu ett direktivförslag om privata enmansbolag med begränsat ansvar (s.k. SUP-bolag). Aktiekapitalet i ett sådant bolag ska vara minst 1 euro eller minst en enhet av den nationella valutan i de medlemsstater som inte har infört euro. Vi vill peka på att i

samband med beredningen av det förslaget har ett antal myndigheter, däribland Skatteverket och Ekobrottsmyndigheten, betonat aktiekapitalets funktion som en spärr mot oseriöst och ogenomtänkt företagande.

Mot bakgrund av det anförda är det vår uppfattning att riksdagen inte bör frångå sitt ovan redovisade ställningstagande. Motionsyrkandena bör därför avslås.

5. Avskaffande av kravet på bolagsstämma, punkt 7 (M)

av Ewa Thalén Finné (M), Carl-Oskar Bohlin (M), Thomas Finnborg (M) och Mats Green (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion 2015/16:2701 av Ewa Thalén Finné m.fl. (M) yrkande 4.

Ställningstagande

Aktiebolagens organisation präglas i dag av en stor del dispositiva regler i aktiebolagslagen (2005:551). Reglerna ska utgöra ett skydd för minoritetsaktieägare i bolaget. Om samtliga aktieägare samtycker till ett beslut fyller regeln således ingen funktion och kan därför frånträdas. I 7 kap. 1 § aktiebolagslagen stadgas att aktieägarnas rätt ska utövas vid bolagsstämma och vidare i 7 kap. 10 § att sådan ska hållas minst en gång per år. Bolagsstämmorna är det tillfälle då aktieägarna ges möjlighet att utöva en aktiv roll i bolaget. I små aktiebolag är aktieägarna ofta direkt involverade i driften av bolaget och har genom detta ständigt en aktiv roll i bolaget. Bolagsstämmostämmelserna verkar vara anpassade efter bolag med stor ägarspridning, då bolagsstämman blir aktieägarens enda möjlighet att utöva en aktiv roll i bolaget. Gentemot små aktiebolag framstår därför bestämmelsens ändamålsenlighet som begränsad. Det bör därför inte vara obligatoriskt att hålla bolagsstämma i små aktiebolag. Det är regeringens uppgift att ta nödvändiga initiativ.

Vad som anförts ovan bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

6. Mindre administration i små företag, punkt 8 (M)

av Ewa Thalén Finné (M), Carl-Oskar Bohlin (M), Thomas Finnborg (M) och Mats Green (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
2015/16:2455 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 5,
2015/16:2701 av Ewa Thalén Finné m.fl. (M) yrkande 3 och
2016/17:3085 av Cecilia Widegren (M) yrkandena 1 och 2 samt
bifaller delvis motion
2016/17:2970 av Helena Lindahl m.fl. (C) yrkande 8.

Ställningstagande

Alliansen genomförde i regeringsställning en lång rad reformer och satsningar för att stärka förutsättningarna för landets småföretagare. Exempelvis kan nämnas avskaffad revisionsplikt för vissa bolag och enklare redovisningsregler, kvartalsredovisning av mervärdesskatt, förenklingar i arbetsmiljölagstiftningen, förbättrade 3:12-regler, förenklingar när det gäller tidsbegränsade anställningar och enklare regler för bokföring och arkivering. Det är viktigt att regelförenklaringsarbetet inte stannar av. Det bör därför vitas åtgärder för att göra det enklare att växa genom att små företag, s.k. mikroföretag, undantas från en del administration så att de kan fokusera mer på att driva verksamheten framåt än på administration. Det är regeringens uppgift att ta nödvändiga initiativ.

Vad som anförts ovan bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

7. Mindre administration i små företag, punkt 8 (C)

av Ola Johansson (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2016/17:2970 av Helena Lindahl m.fl. (C) yrkande 8 och
bifaller delvis motionerna
2015/16:2455 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 5,
2015/16:2701 av Ewa Thalén Finné m.fl. (M) yrkande 3 och
2016/17:3085 av Cecilia Widegren (M) yrkandena 1 och 2.

Ställningstagande

En ny företagsform, s.k. ingångsföretag, för riktigt små företag med högst 250 000 kronor i omsättning bör införas. För många människor, såväl inrikes födda som nyanlända, skulle den företagsformen kunna vara en språngbräda till den svenska arbetsmarknaden. Ett ingångsföretag bör fungera som enskild firma gör i dag, men med ordentliga regelförenklningar. I stället för vanliga skatter och avgifter bör ingångsföretaget exempelvis betala en schablonmässigt beräknad skatt om 25 procent. Det är regeringens uppgift att ta nödvändiga initiativ.

Vad som anförts ovan bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

8. Åtgärder mot oseriösa näringsidkare, punkt 11 (C)

av Ola Johansson (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 11 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförts i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2016/17:865 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 33 och
bifaller delvis motion
2016/17:629 av Mathias Tegnér (S).

Ställningstagande

Den grova organiserade brottsligheten ägnar sig också åt ekonomisk brottslighet som drabbar enskilda personer, företag och staten. De som hämtar hem vinsten från brottsligheten är inte sällan grovt kriminella, men att bevisa deras koppling till bolagen och få dem dömda är svårt. Ofta gömmer de sig bakom så kallade målvakter som mot ersättning skriver på diverse bolagshandlingar och agerar som en front som företrädare för olika bolag, utan att ha någon insyn i dem eller kontroll över dem. Jag anser att regeringen bör ta ett helhetsgrepp för att komma tillrätta med målvaktsproblematiken, bl.a. genom att se över hur ett snabbare näringsförbud för målvakter skulle kunna skapas och utreda möjligheten att kriminalisera användandet av företagsmålvakter.

Vad som anförts ovan bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

9. Revision, punkt 12 (S, MP, V)

av Johan Löfstrand (S), Hillevi Larsson (S), Lars Eriksson (S), Emma Hult (MP), Johanna Haraldsson (S), Shadiye Heydari (S), Lotta Johnsson Fornarve (V) och Faradj Koliev (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 12 borde ha följande lydelse:

Riksdagen avslår motionerna

2015/16:2247 av Per Åsling m.fl. (C, M, FP, KD) och

2016/17:3380 av Per Åsling m.fl. (C, M, L, KD).

Ställningstagande

Om EU:s minimikrav följdes skulle det innebära att omkring 325 000 aktiebolag, eller 97 procent av det totala antalet aktiebolag, skulle undantas från revisionsplikt. De bestämmelser som gäller i Sverige sedan 2010 innebär i stället att omkring 72 procent av aktiebolagen undantas från revisionsplikten. Bland andra Tyskland, Nederländerna och Storbritannien har gått längre än Sverige och i princip fullt ut använt sig av det utrymme som EU-rätten ger.

Regeringen anförde i samband med lagändringen 2010 (prop. 2009/10:204 s. 70 f.) att en inskränkning av revisionsplikten måste ske med beaktande av risken för oönskade konsekvenser utan att syftet med reformen, att öka valfriheten för de små företagen, för den skull förfelas. Enligt regeringen skulle reformens konsekvenser bli lättare att hantera för bolagets intressenter ju färre aktiebolag som omfattas. En förhållandevis försiktig förändring skulle ge andra kreditgivare, kunder och leverantörer större möjligheter att anpassa sig till att alla aktiebolag inte längre har revisor. Detsamma skulle gälla berörda myndigheter, t.ex. Ekobrottsmyndigheten och Skatteverket. Regeringen var därför inte beredd att undanta alla bolag enligt EU-rättens minimikrav. Vi har inte någon annan uppfattning än den regeringen tidigare gett uttryck för. Vi vill också peka på det arbete som pågår inom EU och som syftar till att motverka skatteflykt. I det arbetet spelar revisionsplikten en stor roll.

Mot den här bakgrunden är vi inte beredda att föreslå någon åtgärd från riksdagen med anledning av motionerna. De bör därför avslås.

Särskilda yttranden

1. EU-förslag om könsfördelning i bolagsstyrelser, punkt 2 (S, MP)

Johan Löfstrand (S), Hillevi Larsson (S), Lars Eriksson (S), Emma Hult (MP), Johanna Haraldsson (S), Shadiye Heydari (S) och Faradj Koliev (S) anför:

När det gäller kvinnors inflytande i bolagsstyrelser inom EU visar prognoser att utan åtgärder på EU-nivå kan andelen kvinnliga styrelseledamöter i de börsnoterade företagen i unionen väntas öka från 13,7 procent 2012 till 20,4 procent 2020 (eller 20,84 procent om de små och medelstora företagen räknas bort). Detta är otillfredsställande ur ett jämställdhetsperspektiv, och det räcker inte heller för att uppnå den kritiska massa av kvinnliga styrelseledamöter som enligt forskningen behövs för att påverka företagets resultat i positiv riktning. Detta alternativ innebär att EU som helhet inte kommer att ha 40 procent kvinnliga styrelseledamöter ens till 2040. Oberoende av om medlemsstaterna faktiskt kan vidta effektiva åtgärder i frågan är det tydligt att enskilda medlemsstaters åtgärder inte räcker. De möjligheter till konkurrenskraft och tillväxt som följer av ett gott utnyttjande av tillgänglig kompetens, däribland kvinnors, i bolagsstyrelserna kan på grund av frågans omfattning bättre uppnås om alla medlemsstater agerar tillsammans. Insatser på EU-nivå kan i praktiken bidra till konkurrens på lika villkor inom hela unionen. Vi anser därför att det vore fel att motsätta sig åtgärder på EU-nivå.

2. EU-förslag om könsfördelning i bolagsstyrelser, punkt 2 (V)

Lotta Johnsson Fornarve (V) anför:

Jag anser att det är angeläget att sträva efter en jämn fördelning av makt och inflytande mellan kvinnor och män. Jämställdhet är en fråga om mänskliga rättigheter, demokrati och rättvisa, men också om att ta till vara alla människors kompetens. Om kompetensen hos både kvinnor och män i näringslivet tillvaratas får företagsledningarna den bästa sammansättningen, vilket gynnar företagen och därmed tillväxten. Det är alltså mycket angeläget med initiativ som syftar till att könsfördelningen blir avsevärt jämnare när det gäller deltagandet i ekonomiskt beslutsfattande.

EU-kommissionen har lagt fram ett förslag till direktiv om kvotering i bolagsstyrelser, men för närvarande förs inga förhandlingar eftersom det finns en s.k. blockerande minoritet mot förslaget. Jag välkomnar att det inte sker något aktivt arbete med förslaget eftersom det, enligt min mening, bör vara en uppgift för varje medlemsstat att ta initiativ för att åstadkomma en jämnare

könsfördelning i bolagsstyrelserna. Mot denna bakgrund finns det inte behov av något tillkännagivande till regeringen.

3. Åtgärder för att främja kvinnors inflytande i näringslivet, punkt 3 (S, MP, V)

Johan Löfstrand (S), Hillevi Larsson (S), Lars Eriksson (S), Emma Hult (MP), Johanna Haraldsson (S), Shadiye Heydari (S), Lotta Johnsson Fornarve (V) och Faradj Koliev (S) anför:

Vi vill här ge ett exempel på det arbete som regeringen bedriver för att öka jämställdheten. Genom jämställdhetsbudgetering, som innebär att jämställdhetsperspektivet integreras i budgetförandet och att resurser omfördelas för att främja jämställdheten, ska kvinnors inflytande öka. Detta har sedan 1990-talet varit en del av den centrala politiska strategin för att uppnå ett jämställt samhälle. Arbetet för att stärka insatserna för jämställdhetsbudgetering har bedrivits kontinuerligt. Ett viktigt mål för regeringens politik är att kvinnor och män också ska ha lika möjligheter att forma sina liv och nå befattningar som ger makt och inflytande.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Motioner från allmänna motionstiden 2015/16

2015/16:588 av Emanuel Öz (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga möjligheterna att se över aktiebolagslagen och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:775 av Maria Malmer Stenergard och Annicka Engblom (båda M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om kvotering till börsnoterade bolags styrelser och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:790 av Said Abdu (FP):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att uppdra till Bokföringsnämnden (BFN) att utreda redovisningsreglerna och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:1189 av Lars Hjälmered m.fl. (M, C, FP, KD):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att sänka kravet på aktiekapital från 50 000 till 25 000 kronor och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:1380 av Rickard Nordin och Ola Johansson (båda C):

5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verkningfulla styrmedel bör utvecklas för att utjämna könsfördelningen i bolagsstyrelser och fördela den ekonomiska makten och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:1383 av Börje Vestlund (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om förstärkt skydd för franchisetagare och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:1948 av Caroline Szyber m.fl. (KD, M, C, FP):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kravet på aktiekapital bör halveras till 25 000 kronor, för att göra det lättare att starta nya företag, och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:1949 av Caroline Szyber m.fl. (KD, M, C, FP):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör verka för nationellt självbestämmande i frågan om kvotering av svenska börsbolagsstyrelser och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:1994 av Désirée Pethrus m.fl. (KD):

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inkludera redovisningen av könsfördelningen av chefer i årsredovisningslagen och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2247 av Per Åsling m.fl. (C, M, FP, KD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda om fler företag bör undantas från kravet på revisionsplikt och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2455 av Lars Hjalmered m.fl. (M):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kravet på aktiekapital bör halveras till 25 000 kronor för att göra det lättare att starta nya företag och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att s.k. mikroaktiebolag bör undantas från en del administration och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2458 av Kristina Yngwe (C):

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om statliga revisorer som kan träda in då revisorer hotats så allvarligt att de inte vågar fullfölja sitt uppdrag och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2701 av Ewa Thalén Finné m.fl. (M):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att så kallade mikroaktiebolag undantas från en del administration och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om avskaffande av bolagsstämmans obligatorium för små aktiebolag och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att halvera kravet på aktiekapital till 25 000 kronor och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av att ägare av företag också ska bestämma vilka personer som ska sitta i styrelsen och leda företaget och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:3207 av Penilla Gunther m.fl. (KD):

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att sänka kravet på aktiekapital till 25 000 kronor vid start av aktiebolag och tillkännager detta för regeringen.

Motioner från allmänna motionstiden 2016/17

2016/17:629 av Mathias Tegnér (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en spärrfunktion hos Bolagsverket och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:865 av Annie Lööf m.fl. (C):

33. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om målvaktsproblematiken inom den ekonomiska brottsligheten och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:1109 av Maria Malmer Stenergard och Annicka Engblom (båda M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om kvotering till börsnoterade bolags styrelser och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:1841 av Elisabeth Svantesson (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om möjligheten till en översyn av redovisningsreglerna och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:1874 av Sofia Arkelsten (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att om den nuvarande regeringen lämnar ett förslag om kvotering av börsbolagsstyrelser på riksdagens bord är det också rimligt att riksdagen kan ta ställning till en lagstadgad kvotering av styrelser i fackförbund och fackliga centralorganisationer, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att den aviserade fortsatta utredningen om att reglera könsfördelningen i styrelsen för kommunala bolag utvidgas till att också omfatta styrelser i fackförbund och fackliga centralorganisationer och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att i det fall regeringen lägger fram ett förslag om lagstadgad kvotering i börsbolag bör också regeringen lägga fram ett tydligt förslag om lagstadgad kvotering av arbetstagarrepresentanter i börsbolagsstyrelser, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2016/17:2119 av Betty Malmberg (M):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att avslå förslaget om könskvotering av bolagsstyrelser och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:2877 av Caroline Szyber m.fl. (KD, M, C, L):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att sänka kravet på aktiekapital från 50 000 till 25 000 kronor och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:2879 av Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M):

5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om tydliga direktiv för tillsättning av valberedningar och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:2970 av Helena Lindahl m.fl. (C):

8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ingångsföretag och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:3037 av Annika Qarlsson m.fl. (C):

8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att arbeta för fler kvinnor i ledningsgrupper, styrelser och som chefer och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:3057 av Ola Johansson och Rickard Nordin (båda C):

5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verkningsfulla styrmedel bör utvecklas för att utjämna könsfördelningen i bolagsstyrelser och fördela den ekonomiska makten och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:3085 av Cecilia Widegren (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att ge svenska myndigheter i uppdrag att i tolkning av regelverk säkerställa att svensk konkurrenskraft inte drabbas, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda behovet av ytterligare åtgärder för att säkerställa att olika regelverk harmoniseras och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:3123 av Lars Hjälmered m.fl. (M, C, L, KD):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att sänka kravet på aktiekapital från 50 000 till 25 000 kronor och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:3128 av Lars Hjälmered m.fl. (M):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kravet på aktiekapital bör halveras till 25 000 kronor för att göra det lättare att starta nya företag, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2016/17:3144 av Ewa Thalén Finné m.fl. (M):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ändrat krav på aktiekapital för vanligt aktiebolag och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska verka för att ägare av företag ska ha rätt att fritt välja styrelseledamöter oavsett procentuell könsammansättning av styrelsen och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:3380 av Per Åsling m.fl. (C, M, L, KD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att fler företag bör undantas från kravet på revisionsplikt och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:3392 av Penilla Gunther m.fl. (KD):

8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att sänka kravet på aktiekapital till 25 000 kronor vid start av aktiebolag och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:3473 av Robert Hannah m.fl. (L):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att lagreglering av könsfördelningen i bolagsstyrelser inte ska införas och tillkännager detta för regeringen.